

În urmă cu un an, am postat pe blog o serie de câteva sute de imagini create la diferite ediții ale Festivalului de Obiceiuri Laice de Iarnă de la Sighet. A mai ieși la câte o nouă ediție este oarecum redundant, cu toate că întotdeauna există ceva mică speranță să faci niște imagini mai spectaculoase decât cele realizate în trecut. Sau, ceva complementar. Azi nu a fost zăpadă... și nici nu ninge, ceea ce din start a fost un neajuns mare pentru a face fotografii reprezentative cu un “festival de iarnă”. Se puteau face eventual câteva detalii, niște portrete umane mai interesante: a alege câte o față umană mai umană... câte o ființă mai puțin blazată sau plictisită, câte un moment mai special, o privire, un zâmbet, o senzație... cam atât se poate spera. De nici nu ieși din casă chiar dacă ești în Sighet la momentul evenimentului respectiv... este evident că din start ai abandonat subiectul. Așadar, oricât de aberante ar fi condițiile de moment, a ieși și a face ceva fotografiere pare un comportament destul de adecvat. Desigur, de la intenție la reușită notabilă... este o cale lungă. Dacă nu se creează acea emulație... acea dorință de a întrece ceea ce s-a făcut până atunci... deoarece vezi că nu sunt date condițiile... sau pentru că nu ai dispoziția necesară... atunci nici pe atât nu se poate spera să se facă ceva super-tare. Și, te poți întreba, dacă nu ai cum să faci ceva care chiar să conteze, de ce ai sta să pierzi vremea... să privești oarecum lipsit de interes un eveniment care nu are potențialul să îți capteze realmente atenția? Bune întrebări...

La festival ai cam aceleași persoane, an de an cu același tip de program... cu un background care de multe ori lasă de dorit. Ca să ai dispoziția de a face artă fotografică – trebuie să te intereseze subiectul pe bune: ar fi mai ușor să faci ceva splendid dacă și contextul ar favoriza asemenea realizări. În locurile cât de cât mai bune se concentrează mulți oameni cu aparate de fotografiat sau camere de filmat; fiecare dorește să aibă un unghi bun, intră în fața ta, sau tu dacă faci un pas intri în fața altuia... așa că mai apare câte o conversație de gen “trafic aglomerat”, un semn care să arate părerea pe care o ai. Dacă dorești să faci o echilibristică între a crea imagini interesante... și a nu deranja prea mult... deja te situezi pe un palier destul de frustrant. Dar, “arta” cere sacrificii din toate direcțiile.

A purta pe gât două aparate de fotografiat destul de serioase, cu obiectivele lor... plus o geantă în care mai ai diferite accesorii de care poți avea nevoie... câteva alte obiective, blitz șamd... nu e neapărat distracție, plus că nu ai unde să le lași în siguranță nici măcar un minut, așa că trebuie să le ai cu tine permanent.

Să nu crezi că este ușor să faci o imagine bună până și în acest tip de situație, cu niște oameni care stau aproape... De aceea, dacă vezi cam ce imagini fotografice au fost realizate de diferiți fotografi la acest festival pe parcursul anilor, vei avea o surpriză destul de neplăcută. Dacă vei căuta imagini făcute cu suflet, poți să cauți mult și bine. Multe dintre imaginile chiar recente, inclusiv din 2014, arată un fel de combinație de kitsch cu festivisme comunistoide... adică ceva destul de jenant. Panouri pe care sunt inscripționate nume de localități, un fel de lipsă de autenticitate și ceva rigiditate ciudată transpare din acele poze. Nu se prea percepe un fenomen socio-cultural ancestral și totuși dinamic, ceva pur, fascinant și misterios. Grupuri de țărani... cai... banal și redundant, poze care greu trec de un rol simplist de documentare a fenomenului...

Cred că era cazul să se renunțe demult la tot felul de invitații din afara Maramureșului Istoric, atât timp cât prin zonă ar fi destule aspecte etnografice care ar putea să fie prezentate. A face un „haloimăș” de adunături din diferite alte zone... doar scade calitatea și autenticitatea acestui festival. Ar trebui să existe o organizare performantă, iar pentru decembrie 2015 de pe acum ar trebui făcute planurile, discutat cu țăranii, cu cei care îi organizează prin sate, alocat buget și utilizat bine, să se pregătească cu ceva demn de secolul 21. Spre exemplu, ar fi cazul ca măștile acelea să nu fie niște jeguri ordinare care să provoace greață, scârbă; desigur, și acum au fost și măști OK, dar dacă în ceva butoi de vin arunci o cană de ..., ai distrus totul; ce să mai zici, când 50-70% este catastrofal? A pierde vremea cu niște ciudați, vezi că nici măcar localnicii nu mai au chef, să stea în frig și să îi privească... așa că poate să rămână gol totul, iar sărmanii țăranii care au venit de cine știe unde pentru a da spectacol... să aștepte încremeniți până le vine rândul, și totul să fie mult prea târziu... încât să nu mai aibă nici un fel de sens să mai prezinte ceva.

Am discutat cu mai mulți prieteni/ cunoscuți despre stilul în care a avut loc ediția de anul acesta a festivalului. Cred că orice om cât de cât realist și sincer constată că nu este bine. Această afirmație nicidecum nu are scopul de a face critică organizatorilor, ci de a diagnostica o stare de fapt, care în măsura în care este negată, va ajunge ca în timp scurt să submineze și mai mult credibilitatea unui demers cu tradiție de peste 4 decenii. Câțiva oameni călare, care trec pe asfalt, lăsând în urma lor câteva amintiri (de la cai); apoi urmează niște colinde lălate mai mult sau mai puțin fals – interpretate de grupuri-grupulețe, plus niște dansuri țărănești redundante, și niște „draci” jechoși în multe cazuri... Nu știu pe cine mai impresionezi cu asta. Ar trebui regândit la modul fundamental întregul festival. Poate că ar trebui făcut pe suprafața parcului din centrul Sighetului, iar spectatorii să privească de la margine tot felul de evenimente dinamice, spre exemplu ceva călărie mai sălbatică, ceva cât de cât mai coerent cu „dracii”, nu doar să existe prin zonă. Pentru asta este nevoie de capacitate regizorală, organizatorică, artistică... la modul profesionist. În loc de 30 de formații care să cânte aceleași colinde, poate că ar trebui selectate cele care chiar sunt capabile să le prezinte interesant; plus, există și voci locale ieșite din comun, vietăți care ar trebui cooptate, pentru a avea ceva autentic maramureșean de succes... nu aduși tot felul de trântori de la mare distanță. Poate ar trebui aduse 100 de oi și lăsați copiii să se joace cu animalele? Sau ar trebui 10 sâni trase de câte doi bivoli sau boi, cu care oamenii să poată experimenta cam cum se deplasau cei din trecut? Ceva fotogenic, extravagant, anual ceva nou și spectaculos? Și alte idei ar fi necesare, încât să se contureze un festival mai interesant.

Port țăranesc rezonabil de autentic ar mai exista prin zonă în cantitate destul de mare, obiceiuri cât de cât tradiționale, folclor de asemenea; problema cea mai mare este lipsa capacității de management, de a face din acest festival de la Sighet un produs turistic atractiv, care să te facă să îți pui problema la modul serios: merită să mergi în Maramureș în perioada de Crăciun/ Revelion? Îți imaginezi cam cât de bine ar trebui să fie aranjate lucrurile, cam cât de atractiv ar trebui să fie acest fenomen, pentru ca cineva care are de ales între 1.000 de alte locuri bune, totuși să vină în Maramureș. Plus, să nu fie un singuratic rătăcit pe aici, ci să existe un număr consistent de turiști cu bani, care să producă venituri consistente, an de an. Garantat 100% că pentru a face posibil așa-ceva, trebuie să fie regândit întregul Festival, la un mod dramatic. Iar dacă nu se reușește regândirea acestor evenimente atractive, și a întregului turism maramureșean, praful se alege din speranțele legate de acest domeniu.

Îți poți imagina cam cât de multe aspecte ar trebui abordate la un mod realmente profesional? De la o analiză SWOT făcută serios, un studiu comparativ cu alte abordări asemănătoare (inclusiv vizite de documentare la alte festivaluri de acest tip) și găsirea unei nișe pe care să se meargă în Maramureș, definirea unor factori care să facă succesul previzibil inclusiv definirea de USP (unique selling point), conceptul unui festival de iarnă bazat pe elementele tradiționale ale Maramureșului Istoric... creionarea unui plan de activitate detaliat... până la contacte și înțelegeri cu grupurile din sate, realizarea unor materiale promoționale fotografiate/ filmate, promovarea masivă a festivalului prin media inclusiv la nivel internațional șamd. Probabil că cele mai dificile elemente sunt creativitatea și managementul; creativitatea presupune un intelect apt să surprindă prin combinații incredibile de elemente – din care uneori poate să iasă și ceva extraordinar; managementul presupune o planificare și o rigurozitate adaptativă care au la bază un totalmente alt tip de intelect. Cine să facă asta? Nimeni.

Concluzie? Poate îți amintești de vremurile trecutului, când era plin de fotografi străini, mulți chiar din Japonia, cameramani de pe la televiziuni din Germania, Franța șamd... Îți poți da seama cam cât de mare este declinul atractivității. Cred că trebuie regândit totul la un mod radical, este nevoie de un nou concept, și din păcate nu pare să existe capacitate la nivel local pentru a face ceea ce ar fi necesar. Spre norocul celor din alte zone, care de-abia așteptau să aibă ocazia... să facă ceva performant, pe o piață concurențială. Dacă nu se va face ceva repede și bine în Maramureș, adică nu va exista materia cenușie aptă de a concepe un Festival care să fie la nivelul pretențiilor actuale... în scurt timp o să fie... praf înghețat. Pulberea se va alege din atractivitatea acestui festival. Iar apoi se va așterne zăpada.

AUTOR © [dr.](#)

[Peter Lengyel](#)

SURSA plus cateva zeci de poze foarte reusite de la festival gasiti aici:

[Peter Lengyel Blog](#)

PS. Aveți aici linkul la o postare cu câteva sute de imagini de la ediții anterioare ale acestui festival:

<http://peterlengyel.wordpress.com/2013/11/19/obiceiuri-de-iarna-maramures/>